

„EDINOST“

Izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 1. uri popoldne.

„Edinost“ stane:

za vse leto gl. 6.—; izven Avst. 9.— gl.
za polu leta „ 3.—; „ 4.50
za četrt leta „ 1.50; „ 2.25
Posamične številke se dobivajo v prodajnicah tobaka v Trstu po 6 nov., v Gorici in v Ajdovščini po 6 nov.
Na naročbe brez priložene naročnine se upravištvu ne ostra.

EDINOST

Ogled in oznanila se račune po 5 nov. v petiti; za naslove s debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor bi ga obseglo navadnih vrstic.
Poslana, javna zahvala, osmrtnice itd. se račune po pogodbi.

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu Piazza Caserma št. 2. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in inserate prejema upravištvu Piazza Caserma št. 2. Odprte reklamacije o pronte poštnice.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

• V edinost je moč.

Interpelacija

poslancev dra. Laginja, Spinčiča in tovarišev na Njegovo prevzvišenost, gospoda ministra-predsednika.

Z ozirom na to, da se po §. 40. deželnega reda za Primorje morajo razprave, vršivše se v deželnem zboru, s priloženimi zapisniki sej vred pōtem namestnika predložiti do Najvišjega znanja;

z ozirom na to, da se v deželnem zboru mejne grofije Isterske — na kojoj se nanaša navedena zakonska določba — največji del ustnenih razprav vrši v hrvatskem jeziku, da se v tem jeziku stavlja interpelacije in predlogi, ter da se po takem večina predmetov, ki se dotikajo tudi životnih vprašanj dežele, razpravljajo v hrvatskem jeziku;

z ozirom na to, da se v zvezi temu ne vprejemajo v razpravne zapisnike deželnega zbora ni govori, držani v hrvatskem jeziku, ni interpelacije, v tem jeziku stavljen do deželne avtonomne oblasti, niti predlogi, stavljeni v tem jeziku deželnemu zboru;

z ozirom na to, da je Njegova prevzvišenost, gospod minister-predsednik v prvi vrsti poklican skrbeti za to, da se izvršujejo določila temeljnih zakonov, mej koje spada neoporečno deželni red;

z ozirom na to, da lojaliteta, kojoj smo dolžni kroni, nikakor ne dopušta, da se dajajo do Najvišjega znanja povsem pomankljivi spisi o preznamenitih stvarih jedne cele dežele, — usojajo si podpisani staviti na Njegovo prevzvišenost, gospoda ministra-predsednika, sledeče vprašanje:

Na kateri način dajejo se do Najvišjega znanja — v zmislu §. 40. deželnega reda za Primorje — razprave, vršivše se v hrvatskem jeziku v deželnem zboru mejne grofije Isterske, ter v tem jeziku stavljeni predlogi in interpelacije do vladinih organov in deželnega odbora — ko isti niso zabeleženi v razpravnih spisih deželnega zbora?

Na Dunaju, 11. maja 1892.

Dr. Laginja, Spinčič, Blankini, dr. Pacák, dr. Kaizl, Elm, Sokol, Tekly, Seichert, Perić, Dapar, Krumbholz, Formánek, Mixa, Adámek.

PODLISTEK.

Spomini

na znamenite možé slovenske.

Čital Vatroslav Holc

v Čitalnici Tržaški dne 9. aprila 1892.

(Dalje)

In zopet mi vstaja iz spomina znamenit mož, velenadarjen in duhovit človek, kakršni ne vpevajo na vsaki gredi vrta človečanskega. Ime mu je bilo:

Rojic Anton,

doktor prava, rodem Primorec. Bil je znan po Ljubljani, kot „mož s Kristusovo glavo.“ Njegova glava namreč, kolikor po obliki in fizionomiji, toliko tudi po bradi in laseh, opredeljenih na temenu, bila je slična podobi našega Odrašenika, da se je vsakdo nehoté spomnil nanj, ko je zagledal imenovanega doktorja. Nekoč je prišel v družbo, kjer je sedel naš Rojic, nek tuj slikar in ko ga zapazi, vzklikne na glas: „Glejte ga — Kristusa!“ Tudi pokojni naš rojak, Jurij Šubić, čudil se je Rojčevi podobnosti z uvekovečim obličjem Sinú člo-

Politični pregled.

Notranje dežele.

Dne 26. t. m. na Dunaju vršivši se glavni zbor nemškega šolskega društva „Deutscher Schulverein“ pozdravil je ne le deželni namestnik, ampak celo jeden minister. S tem je povedano vsakateremu, ki ve motriti znamenja na nebu političkem, koliko je ura bila. Po tem je jasno, da vlada odobruje cilje tega društva, cilje, kojim se mi avstrijski Slovani moramo protiviti, ako hočemo ostati pri življenju kot narodi. Navzočnost dveh c. kr. dostojanstvenikov — in to v njih lastnosti kot taki — označila je jasno stališče vladine proti nam; dolžnost naših voditeljev pa je, da tudi oni temu primerno vravnajo svoje postopanje proti vladi. Čemu varati sami sebe ter siloma zatiskati oči, da ne bi videli, da so ljubljenci vladini — naši nasprotniki.

Državni zbor. V seji dne 27. maja odgovoril je ministerski predsednik grof Taaffe na razne interpelacije, kojih večina se je dotikala českih stvari. Mej temi je tudi interpelacija, ki se je dostajala postopanja redarstva praškega povodom jubilejne razstave česke. Grof Taaffe je seveda najodločneje zagovarjal postopanje to.

V tej seji obravnavali o predlogu dr. Kaizla, da državni zbor sklene postaviti v razširjenje varstva delavcev in o predlogu poslanca Bärnreitherja in tovarišev, tikajočem se varstva delavcev pri izvrševanju prometnih naprav dunajskih. Oba predloga sta se izročila obrtnemu odseku, kojima se je naložilo, o teh predlogih poročati v teku štirih tednov.

Potem se je vršila volitev odseka za vredenje valute. V ta odsek so izvoljeni mej drugimi: Borčić, Povše in Šuklje. Posl. Burgstaller utemeljeval je na to svoj predlog, da se začasno ustavi progresivno višanje davka od stanarine ter 5 odstotnega davka na čisti dohodek poslopij v Trstu. Predlog ta so izročili davčnemu odseku.

Zbornica je vsprejela postavni načrt o registrovanih pomožnih blagajnah se spremembami, koje je sklenila gospodska zbornica. Posl. Beer je poročal v imenu proračunskega odseka o zakonu, tičočim se dovoljenja dodatnega kredita v ta namen, da dobe državni

vekovage in mu je večkrat obetal, da ga bude o prvi priliki porabil kot „živi model“ za sliko Vzveličarjevo.

Jaz sem ranjcega Rojica spoznal po obliki 1. dan majnika 1878. v Kozlerjevi pivarni, ob cesti v Šiški, kamor je zahajal tista leta redno vsak dan s svojo soprogo in jedinim sinkom svojim. Temu njegovemu jedincu smo se vsi čudili zbok nenavadne duhovitosti. Ako pregovor pravi: da jabolko ne pade daleč od debla, rekel bi jaz, da se dotično drevo spozna po svojem sadu. Rojčev sin je namreč tolikanj bistroumen in nadarjen s obsežnim spominom, da je nekega profesorja, ki ga je hotel izpraševati, spravil v zadrego s preneglimi in povsem točnimi svojimi odgovori, da se mu je moral profesor, kakor je sam pravil, umakniti s svojo učenostjo.

Toda, navzlic svojej duhovitosti in pravniškej učenosti, prepeval je naš Rojic vse svoje dni znano Jenkovo „Trojno gorje“ ter se preselil na oni boljši svet, predno je postal „sam svoj gospod“ . . .

In zdaj počiva ondu ob zidu Cerkljan-

služabniki jednokratno podporo. Kakor znano, je poslanska zbornica svoječasnó dovolila v ta namen jeden milijon goldinarjev, gospodaka zbornica pa je to svoto znižala na 500.000 gld., ker je vlada tako hotela. Proračunski odsek je sklenil sedaj, ostati pri tem, da se dovoli 1 milijon goldinarjev. Poslanec Gessmann je menil, da je bolje nič dovoliti, nego samo 500.000 gld., kajti ta svota je premajhna ter je način, kako bi se imele deliti podpore, nedostojen in poniževalen za uradniški stan. S tem se je pretrgala seja.

V seji naslednjega dne pritrdila je zbornica menjenju proračunskega odseka. Ker pa vlada vztraja pri svojej zahtevi, da se dovoli samo 500.000 gld., zgodi se najbrže, da uradniki čisto nič ne dobe v tem letu.

Koncem seje je interpeloval poslanec Biankini o razmerah izseljencev v Ameriko iz Dalmacije, Istre ter iz hrvatskega in tržaškega Primorja.

Dne 28. t. m. došla je na Dunaj velika deputacija Sedmograških Rumunov, da izroči Nj. Vel. posebno spomenico o pritožbah ogerskih Rumunov. Nj. Vel. ni vsprejelo te deputacije.

V seji dne 31. maja potegnili so se posl. Pacák in tovariši za trpine — dijurniste. V odgovoru na dotično interpelacijo posl. Dötza in tovarišev je zagotovil gosp. pravosodni minister, da postopajo državne oblasti, kojim je naloga nadzorovati časnikarstvo, povsem jednakomerno, ne glede na strankarsko stališče dotičnega časnika. Zaukazal pa je državnim pravdnistvom, da strogo nadzorujejo po listih prijavljene spise leposlovne vsebine. Na interpelacijo poslancev Laginja, Spinčiča in tovarišev je odgovoril, dja je ukrenil potrebno v osiguranje postavno zajejane jezikovne ravnopravnosti pri sodiščih. Sicer pa da nedostaje hrvatskih kandidatov za službe polstri. Odločno pa je proti temu, da bi se porotna sodišča razdelila po narodnostih. Potem se je pričela debata o vladni predlogi, tikajoči se osnovanja koncesijovanih stavbenih obrti. Posl. Lang in tovariši interpelujejo ministra notranjih zadev radi prepovedi, da se česki Sokoli ne smejo

akega pokopališča pod nagrobnim kamnom z — nemakim napisom. —

Nadalje se spominjam plemenitega moža, katerega sem spoznal po licu tam doli ob vznožji gozdovitih Gorjancev. V mislih mi je tukaj namreč:

Rudež Karol,

zlatodušni graščak slovenski, katerega je kot vrlega dečka v svojih potopisih proslavil isti Stanko Vraz, ko je l. 1841. pohodil v Ribnici njegovega očeta. Bil sem trikrat Rudežev gost na njegovi graščini in priznati moram, da se mi še danes milo stori, ko se spomnim onih prebleženih dnij . . .

Rudež, dasi imovit in s prostranimi posestvi oblagodarjen graščak, nikoli ni bil v zadregi, ako mu je prišel kdo v pohode, češ: nismo pripravljeni, zakaj niste pisali, da pridete itd. Bodisi po dnevi ali po noči, ob ugodnem časi ali med nujnimi opravili — vsakega prišleca je vsprejel jako iskreno ter ga pogostil uprav po jugoslovanskem običaji. Nekoč sem ga dobil v goricah, med kopači, drugi pot na travniku pri, koscih: jedva me je zagledal, ostavil je svoje delavce

udeležiti sokolekih slavnosti v Lvovu in slavnosti v Nancy na Francoskem. Poslanec Biankini in tovariši interpelujejo pravosodnega ministra radi razmer časnikarstva po Dalmaciji.

V seji dne 2. junija nadaljevala se je debata o uravnanju koncesijovanih stavbenih obrti. Posl. Biankini in tovariši so interpelovali radi italijanskih raspisov služb dijurnistov. Posl. Schwarz je predlagal, da davčni odsek pri svojih posvetovanjih o davčni reformi poštev kompetenco dežel v davčnih zadevah.

Vnanje države.

V poslanskej zbornici italijanskej, predložil je Giolitti dne 30. maja postavni načrt, dovoljujoč provizorni kredit za 6 mesecev. Zbornica je odobrila ta načrt.

V istej zbornici je izjavil finančni minister, da je vlada za to, da se upotrebi klavzula o vinski carini, ker to žele vsi producenti. Zbornica je sklenila, da se takoj upotrebi ta klavzula in sicer z nastopnim sklepom: Vlada se pooblašča znižati carino na vino na 5 frankov 77 cent. za one dežele, ki uživajo ugodnosti, kakoršnih so deležni najbolj favorizirani narodi.

DOPISI.

Buzet, 20. vel. travna 1892. Prosim Vas, gospod urednik, izvolite uvrstiti v prihodnjo številko „Edinosti“ naslednjih par vrstic o učiteljskem zborovanju, vršivšem se 19. t. m. v drevnem Buzet-gradu.

C. kr. oblast zabranila je javno zborovati, zato se je zbralo samo učiteljstvo v prostorih tukajšnje hrvaške učilnice, katere nam je krajni šolski svet v to svrhu dobrohotno prepustil. Učiteljev in učiteljic zbralo se je v precejšnjem številu, le zastopnika od jedine slovenske trirazrednice smo pogrešali. Dobro bi bilo, da bi se učitelji bolj zanimali za to, za učiteljstvo jako važno društvo.

Predsednik gosp. Miroslav Anžlovar, konstatovavši dovoljno število

ter me izpremil v graščino. Ko se po obedu hočem posloviti, češ, da pojdem po svojih poslih, odvzame mi torbo in klobuk rekši:

„Takó utrujenega da bi vas pustil? A tega pa že ne! Dokler si ne oddahnete, ne pojdete mi proč! Glejte! Vi ste potrebni počitka, mi pa druščine! Vi pridete po Slovenskem daleč okrog: boste kaj povedali!“

In moral sem ostati po dva, tri dni. Pa se nisem kesal; kajti tu izvedel sem tudi jaz toliko prezanimivih reči, da si se mogla z njimi napolniti debela knjiga. Prijazni moj gostoljub je vedel kaj milo pripovedovati raznovrste dogodke iz življenja ondotnih graščakov, o njih razuzdanosti, o Gorjancih in Uskokih itd., da bi ga človek poslušal noč in dan. Govoril je povsem neprisljano: naravno in brez vsakeršne afektacije, kakor sploh ni bilo na njem niti sledu o kakšnej zvijači ali ošabnosti. Hodil sem z njim po razsežnih njegovih posestvih, po okoliških vaseh itd. Tu sem videl, kako ga je ljudstvo rado imelo in spoštovalo kakor svojega očeta. Pa je mož bil tudi jako vljuden ter je občeval bla-

ndov, začne ob 10. uri zborovanje. Ker je zborovanje samo za učitelje od večje zanimivosti, prešel bodem dnevni red in naglasil samo 3. točko: „Svečani govor v proslavo tristoletnice J. A. Komenskega. Gosp. Bogatec narisal nam je v krepkih potezih življenje in delovanje svetovnoslovenskega čeha. Opisal nam je njegove zasluge za obče šolstvo. J. A. Komensky trdil je velevažno pedagogično resnico: Otroke moramo najpopred v materinskem jeziku poučevati in kasneje na temelju istega zamorejo se učiti drugih jezikov. Gospod Bogatec našel in opisal nam je potem Komenskega epohalna dela, katera so v skoro vse evropske jezike prevedena.

Po izcerpljenem dnevnem redu zahvalil se je gosp. predsednik udom za udeležitev in marljivo razpravljanje ter končal zborovanje ob 2. uri p. p. s trikratnim živijo-vsklikom na presv. cesarja.

Na to podali smo se v narodni sv. Martin k občinskemu svetniku, gosp. Jak. Draščiču na skupni obed. Zbralo se je tukaj tudi več odličnih narodnjakov, na čelu jim župan in deželni poslanec gosp. Fr. Flego.

Ker se je moralo v Buzetu izpustiti z dnevnega reda petje, nadaljeval se je dnevni red tukaj pri kapljici izvrstnega vina. Krasna pesen dr. G. Ipavca: „O tristoletnici J. A. Komenskega“ morala se je večkrat ponavljati. Pesmam sledile so napitnice. Govorile so se v treh slovenskih narečjih, namreč v slovenskem, hrvaškem in českem. Novi predsednik društva, gosp. Bogatec, nazdravil je gostom, koji so naše društvo se svojo navzočnostjo počastili. Zahvalil se je v ime gostov g. Fr. Flego, ter nazdravil učiteljstvu. Predsednik prečita nato došle telegrame in pisma, kojih nekateri naj tu sledi:

MATULJE. Sjedinenimi silami napred posvetom u nagovitoj istini. Slava Komenskemu! Živili pobornici bratske hrvatske i slovenske uzajemnosti i sloga!

Učit. društvo kotara Volosko
Predsjednik: Butković.

SEŽANA. Vse zavedno učiteljstvo vseh narodov proslavlja po svojih močeh najznamenitnejšega veleuma, prvega učitelja narodov, vzvišenega apostolja ljubezni do človeštva, pravega pedagoga J. A. Komenskega. Živelo tako zavedno učiteljstvo! Da se Vaša slavnost v plemenito svrhu najdostonejšje, najkolegijalnejšje in za učiteljstvo najčastnejše vršila bo, sem prepričan, ker Vi ste prvi mej učiteljstvom v tužnej a zavednej Istri-zemlji, ki stopate neustrašeno in neumorno korak za korakom v kolo boriteljev za pravo svobodo in omiko. Bog Vas poživi! Živela bratska učiteljska vzajemnost!

Učit. društvo za sežanski kotar
Predsednik: Kante.

gohotno z vsakim človekom. Ko sva se vrnila na dom, poklical je svoje sinove in njih odgojitelja in še kakšnega družega gosta, katerih niso nikoli pogrešali, pa hajdi na kegljišče ali pa v ribnjak, kjer je prostodušni graščak tekmoval z nami v plavanju. Često je priredil tudi takozvane „izlete“ na Gorjance, kjer smo se radovali in zabavali s petjem in z vsakovrstnimi igrami do večernega mraka.

In po večerji zavedel me je v bogato svojo knjižnico:

„Tu boste spali in pisali, dokler vam drago, kakor profesor Trdina, ki je tu večkrat prebil po tri mesece.“

Žal, da mene, „večnega žida“ ne stane dolgo časa na enem ter istem mestu. Pri vsaj gostoljubnosti moral sem zbežati tudi od ondod tretji dan zopet v širni svet. In gostoljubni graščak, videč me s popotno palico v roki, ni mi dal oditi peš, temveč iskri njegovi konji so me morali zapeljati do prve postaje.

Zdaj pa preblagosrčni naš graščak-poštenjak spava v naročji obiteljske svoje rakve. —

(Dalje prih.)

TRST. Dične pionire narodne prosvjete pozdravlja srdačno u srcu naše Istre Mandić.

TRST. Utekao nam vlak. Žalimo, izpričajte. Pozdravljamo svesrdno dične prosvetioce puka, njihova luč razpršila stoljetnu tamu. Uskoriga pjesnikova:

„Zora puka, bit' će dana“

Dr. Trinajstić, prof. Čubretović.

Veliko veselje zavlada je v društvu, ko je dospela tudi častita duhovščina, na čelu jej preč. g. nadžupnik Kalac v naša sredo. Gosp. Anžlovar napil je čestitemu svečenstvu, slogi mej duhovščino in učiteljstvom in Kalcu — pesniku. Gosp. Kalac odgovoril je s krasnimi besedami, koje so pesniku iz srca šle, takò, da se je marsikateremu orosilo od radosti. Ko se je Ipavčeva pesem ponavljala, ter gosp. Bogatec izustil nekoliko besed v slavo Komenskemu, odgovoril mu je gosp. Haček češki. Ne smem izpustiti, da so se pele većinom pesni pesnika Kalca in skladatelja Brajše. Melodije Brajševih skladah so že sploh znane, ker ne preide skoro veselica, da ne bi se katera njegovih pesnij pela.

Seveda, da zaslužujejo tudi pevci, posebno „naš slavec“ gosp. V..... pohvale, ker peli so vse pesmi na prvi pogled precizno in občutljivo.

Radost vskipela je proti večeru do vrhunca, ko je došel gosp. dr. Trinajstić, veliki prijatelj šole in učiteljstva, v naše kolo. Pozdravilo se ga je s živijo-vskliki, na kar je on v jedrnatem govoru zahvalil se, nazdravil učiteljstvu, ter junačil je na daljno vztrajno delovanje.

Gosp. Fr. Flego je proti koncu spominjal se še Nj. Vel. cesarja, komur se pričujoči navdušeno vskliknuli trikratni živijo, pevci pa odpeli „Cesarsko“. S tem je končala ta slavnost, kakršna je bila prvi krat v Buzetu. Ostala bo, gotovo, ne samo učiteljstvu, ampak tudi buzeškim narodnjakom v trajnem spominu.

Pri tej priliki nabralo se je 2 gld. in 50 nvč. za družbo sv. Cirila in Metoda in 2 gld. in 50 nvč. za „Bratovščino hrvatskih ljudi u Istri“.

Različne vesti.

Konfiskacija. Poslednje številko našega lista je zaplenilo o. kr. državno pravdnistvo radi poročila „o XVIII. rednem običnem zboru „Edinosti“, političnega društva za Primorsko, dne 29. maja 1892.“ Te zaplembe nikakor ne bi bili pričakovali. Radi raznih zadržkov ni nam bilo možno prirediti priloge današnji številki, radi česar je moral izostati uvodni članek. Naše čestite čitatelje prosimo, naj blagoizvole potrpeti — kakor moramo mi: „so taki časi zdaj.“

Himen. Velecenjeni gosp. dr. Anton Dukič, deželnega glavarja istarskega namestnik, župan in odvetnik v Pazinu, poročil se je dne 28. maja na Reki z gospodičino Jelico Pakuričevno.

Najvišje priznanje je izrekel presvitli cesar prejšnjemu predsedniku deželnega sodišča v Trstu, g. Mozetiču, o priliki njegovega umirovljenja.

Gosp. Fran Kallster podaril je „Dijaški kuhinji“ znatno svoto 50 gld.

Odbor političnega društva „Edinost“ ima svojo prvo sejo v nedeljo, dne 12. junija ob 10. uri predpoludne v prostorih „Del. podpornega društva.“

Občni zbor političnega društva „Edinost“. Udeležba je bila tako mnogobrojna, kakor še nikdar. Zborovanje je otvoril predsednik Mandić kmalu po 10. uri predpoludne.

Kot vladni komisar je bil pričujoč policijski svetnik gosp. Vidic. Navzočni so bili tudi poslanci dr. Laginja, Spinčić, Jenko, Flego. Posl. Spinčića in Laginjo pozdravili so skupščinarji kaj pristočno. Svoje poročevalce so doposlali nastopni listi: „Edinost“, „Naša Sloga“, „Slovenski Narod“, „Il Diritto Croato“.

Ko sta prečitala tajnik Makso Cotić in blagajnik Anton Škabar svoji poročili, stavljal je g. dr. Gustav Gregorin nastopna 4 vprašanja do g. poslancea Spinčića: 1. Zakaj je vstopil v Hohenwartov klub, 2. zakaj je izstopil iz tega kluba; 3. kako je bilo njega delovanje po izstopu iz Hohenwartovega kluba, in 4. zakaj se ni osnoval hrvatsko-slovenski klub?

Na ta štiri vprašanja odgovoril je posl. Spinčić v razsežnem nad uro trajajočem govoru. Odgovor Spinčićev je povsem zadovoljil gosp. interpelanta, kakor tudi ostalo občinstvo. Posl. Laginja je v daljšem govoru naglašal popolno soglasje svoje s kolego Spinčićem. G. Balanč je predlagal, da občni zbor izreče neomejeno zaupanje svoje poslancema Spinčiću in Laginji. Predlog ta je bil vsprejet. Vsprejet je bil tudi predlog, da predsedništvo političnega društva „Edinost“ sestavi spomenico o razmerah Slovanov na Primorskem, koja spomenica se izroči ministru-predsedniku.

Slednjič se je vsprejela resolucija g. dra. Mateja Pretnerja, koja nalaga predsedništvu političnega društva „Edinost“ zaresno delovati na to, da se v Trstu osnujejo potrebne slovenske šole.

V novi odbor društva „Edinosti“ izvoljeni so: Predsednik gosp. M. Mandić; odborniki: Fran Podgornik, Ante Truden, Makso Cotić, Ivan Nabergoj, Stjepan Gjič, Ivan Gorjup, Ivan Balanč, Josip Turk, dr. Gustav Gregorin. Namestniki: Ivan M. Vatovec, prof. dr. Karol Glaser, Ivan M. Kljun, Ante Škabar, Peroslav Čikara-Pakievič, Anton Trobec, Anton Sancin-Drež, Ivan M. Bole i Josip Negode.

Po volitvi novega odbora se je prečitalo pismo preč. g. župnika Vodopivca, koji v ime narodne stranke Pomjanske pozdravlja zborovalce, in posl. Laginjo in Spinčića še posebe.

Zaključuje zborovanje pozval je gosp. predsednik zborovalce, da zakličejo trikratni „živio“ presvetlemu cesarju, do kojega gojimo mi vsi neomahljivo zaupanje. Trikratni burni „živio“ odmevali so po dvorani, predno smo se razšli.

Občnega zbora „Tržaškega Sokola“ vdeležilo se je zadostno število članov. Zborovanje je otvoril podstarosta brat Anton Lampe predstavivši policijskega svetnika g. Vidica. Iz poročila tajnikovega je posneti, da je bilo delovanje društva v pretečenem letu dokaj živahno in da si je društvo utrdilo častno mesto mej drugimi Tržaškimi društvi. Najveselejša vest tajnikovega poročila pa je ta, da je jelo društvo zaresno izvrševati svoj glavni namen: telovadbo. Kažejo se že sedaj vidni vspehi trudoljubivosti odbora, telovadnega učitelja, gosp. Nehronyja ter vseh telovadcev. Znamenitejši dogodki v pretečenem letu so bili nastopni:

Društvo je odposlalo deputacijo k vesokolskemu shodu v Prago v mesecu juniju; dne 26. julija bil je izlet v Nabrežino, združen z veliko veselico povodom otvorenja tamošnjega bralnega društva, ki se je obnesel nad vse pričakovanje; dne 7. novembra bil je „Sokolski večer“ petjem, tombolo in igro; tudi ta veselica je imela dober materijalen in moralen uspeh; dne 5. decembra priredilo je društvo „Miklavžev večer“, koja veselica privabilo ogromno občinstva; dne 31. decembra priredil je Sokol običajni „Silvestrov večer“, dne 1. februarja 1892. javno telovadbo, 20. februarja plesni venček; maskarada dne 1. marca pa je bila taka, da je visoko nadkriljevala svoji prednici; dne 10. aprila bil je „Sokolski večer“; in slednjič dne 8. maja je bil izlet na Opčine z javno telovadbo, ob kojej priliki so naši telovadci pokazali prav lep napredek.

Iz blagajnikovega poročila je posneti, da je imelo društvo 1388 gld. in 65 nvč. dohodkov in 1326 gld. in 06 nvč. stroškov. V novi odbor so izvoljeni: dr. Gustav Gregorin, starosta; odborniki: Ljudevit Furlani, Ivan Knavs, Anton Lampe,

Andrej Kalan, Anton Sosič, Fran Polić, Julij Mikota, Ivan Umek; namestniki: Josip Krmpotić, Nikefor Stepančič ml., Fran Zelen; pregledovalci računov: Gracijan Stepančič, Gregor Bartol, Josip Hvala.

Odbor se je konstituiral nastopno! Fran Polić, podstarosta, Ljudevit Furlani, tajnik, Ivan Knavs, blagajnik.

Načelnništvo podružnice sv. Cirila in Metoda na Greti nam poroča sledečo

ZAHVALO.

Podpisano načelnništvo izreka tem potem najtoplejšo zahvalo velečastitemu gospodu Ivanu Gerdolu u v Škorklji, ki je — navdušen po odkritosrčnih govorih dičnih hrvatsko-slovenskih poslancev gg. Spinčića in dr. Laginje o priliki običnega zbora polit. društva „Edinost“, s kojimi sta dajala račun o svojem odločnem delovanju v državnem zboru — podaril našej podružnici 100 goldinarjev ter s tem postal nje drugi pokrovitelj. Zajedno je rečeni gospod izrekel željo, da ostane naša podružnica z omenjenim zneskom član pri „Rojanskem posojilnem društvu“, pri katerem je rečena svota sedaj uložena.

Bog daj vrlemu rodoljubi mnogo posnemovalcev!

V Rojanu, dne 3. junija 1892.

Načelnništvo podružnice sv. Cirila in Metoda na Greti.

Za družbo sv. Cirila in Metoda v Trstu v rodoljubni hiši gosp. Pavloviča pri igri na kroglo nabralo se je 1 gld. in 20 nvč. — Pri izletu v Klanec nabralo se je med udeležniki 16 gld. 66 1/2 nvč.; gosp. Ivan Macher, c. kr. profesor v Kotoru podaril je 1 gld.

V spomin Ivanu Dolinarju. Naprošeni javljamo: Dne 6. t. m. bo obletnica smrti Ivana Dolinarja. Tem povodom nabrali so nekateri rodoljubi precejšnjo svoto na korist družbe sv. Cirila in Metoda. Natančneje prihodnjič.

Za podružnico sv. Cirila in Metoda na Greti preostanek računa v krčmi pri J. M. Boletu v Rojanu 32 kr.

Slovansko pevsko društvo in Tržaški Sokol vabita na veliko veselico, katero priredita na slavnostno okrašenem vrtu „Al Mondo nuovo“ v nedeljo dne 12. junija 1892. Začetek ob 5 in pol uri popoldne. Vstopnina za odrasle po 30 nvč., za otroke do 12 let po 10 nvč. — Program: I. Telovadba: 1. D. Jenko: „Naprej“, koračnica, godba. 2. nastop „Tržaškega sokola“, naredbe razsodništva in strokovnjaškega odbora. 3. Tekmovalna telovadba članov „Trž. Sokola“ za nagrade. 4. Natecanje v metanju. 5. Razdelitev nagrad. 6. Proste vaje z ročkami, izvršujejo telovadci in gojenci „Trž. Sokola“. 7. Skupne vaje na drogu, izvršujejo gojenci „Trž. Sokola“. 8. Vaje na drogu, izvršujejo predtelovadci in telovadci „Tržašk. Sokola“. 9. Preskok čez konja, izvršujejo telovadci in gojenci „Tržaškega Sokola“. — II. Koncert: 1. Marenco: Gran ballabile del ballo „Excelsior“, godba. 2. M. Brajša: Koračnica „Slovanskega pevskega društva“, zbor. 3. Suppè: „Ouverture“, godba. 4. Fr. Grbič: „Na Vysosti“, češka narodna pesem, zbor; (novo). 5. Verdi: Spomini iz opere „Aida“, godba. 6. F. S. Vilhar: „Naša zvezda“, zbor z tenorsolo, poje g. Josip pl. Masnec (novo). 7. Marenco: Mazurka iz baleta „Excelsior“, godba. 7. A. Förster: „Sokolska“, zbor. 9. Verdi: 10. Iv. pl. Zajc: „Večer na Savi“, zbor s čveterospvom pojo gg. Masnec, Vouk, Umek in Loncner s spremljevanjem orkestra. 11. Koračnica, godba. Mej telovadbo igra orkester 30 mož pod vodstvom kapelnika g. Piccolija. Mej koncertnimi točkami napravijo telovadci „Trž. Sok.“ „plastično sliko“ pri bengalični razsvetljavi. Od 6 pop. do 11 ure zvečer odprto je kegljišče. — Kegljanje na dobitke. — V slučaju neugodnega vremena se vrši veselica prihodnjo nedeljo.

Pevsko društvo Hajdrih na Proseku napravi v nedeljo, dne 8. julija veselico s petjem, tamburanjem in igro.

Kaj bode iz naših otrok? (Dalje). Glede na tolikoletno pomanjkanje sloven-

skih šol po Slovenskem, bodisi na deželi, po vaseh in trgih, zlasti pa po mestih ob periferiji, se nikakor ni čuditi, da Slovenec v masi ne pozna veljave in velikankega pomena in upliva narodne šole na naroda duh. In kje bi se Slovenec ogreval za šolo, za jezik: morda na nemški, laški ali madjarski šoli. Tujerodna šola ne more vzbuditi našega naroda in ga tudi ni, to vedó naši nasprotniki dobro. Zató je lahek odgovor na vprašanje: zakaj niso naši tržaški Slovenci še do danes prišli do slovenske šole v mestu samem. Da se Lahji branijo do zadnjega diha, je razumljivo; ker je le redek narod, ki bi bil pravičen drugemu narodu. Istina je, da smo v Trstu v poslednjih letih vse premalo uvaževali pomen narodne šole, zlasti pa nismo te potrebe naglašali tam, kjer jo treba — in naj se jeze naši nasprotniki kolikor hočejo — v prvi vrsti naglašati: v mestnem zboru tržaškem.

Se samimi lamentacijami, zdihovaljem, platoničnimi željami ne pribavimo šole. To so bili le odmevi puščavnika v Sahari. Da bi se kedaj lotili resno in saresno tega dela in gonili pravdo do konca — o tem ne najdemo nikjer pisano; kar je bilo, bilo so le nedolžne jeremijade.

Ponavljam še enkrat, da dosedaj nismo zadostno spoznavali potrebe narodne šole v mestu. Naši okoličani so imeli za silo šole doma, a za nadaljno izobraževanje se niso ogrevali nikdar posebno. Zató in le zató so zaostali. (Znamenja pa kažejo, da zdaj gre nekoliko na bolje). Zato pomanjkuje in je vedno pomanjkovalo v naši lepi okolici inteligencije. In posledek temu je tužen za nas in za nje. — Kdó zamore oporekati temu?

Narod, kateremu nedostaja duševnih voditeljev, ostane okamenel, kakor rastlina brez toplote.

Hvala Bogu, da je Trst na slovenski zemlji domá, valed tega moralo se je neizogibno namnožiti v mestu tudi našega elementa in to v sredo boljše bodočnosti.

Slovenski element, ki je prišel v Trst, ostal je dolgo časa, in je še zdaj po večem brez pravic, ker mestni statut je zelo konservativen, posebno kadar gre za to, da se ohranijo — stare krivice.

No, mi smo vender tukaj, in že nas štejejo in se nas bojó, bojó krotkih ovčic. Kakor sem prej omenil, da Slovenci niso dolgo in še zdaj ne spoznajo veljave narodne šole; zato se niso tudi v Trst preselili kaj posebno brigali za nje. Da, morem trditi — večina ženskih in moških niso prišli v Trst samo po kruh, temveč z namenom, da se prej ko prej preoblečejo v laško obleko in laški jezik in to še danes v groznih razmerah.

Narodi napredujejo polagoma; posebno tisti, ki so prisiljeni hoditi čez trn in strn, čez prepade in vode.

A sedaj treba začeti. Tuji kvas, čili narod z dežele, toliko slovenski kot hrvaški, je zadnja leta vsejal toliko narodnega zrnja, da bi bilo skoraj čudno, da iz te setve ne bi vzrasla pšenica. Imamo politična in bralna društva, čitalnice in Sokole. Napravljamo veselice ter govorimo navdušene govore — se ogrevamo pri vinu in celó pri jedmenovi vodi: a praktični in zviti še nismo vsaj ne dovolj. — Spametovali se še nismo; — zadnji čas kaže sicer nekaj isker — a to še ni dovolj. Dokler Slovenci ostane tistega lipovega lesa, iz katerega so si stari Slovani rezali bogove — ne uženemo protivnikov.

Nemški uradniki so pred leti prosili nemško šolo v Trstu (ne malite, da so se bali podpisati nemške prošnje!) in vlada je komaj čakala, da vatreže njih želji.

Kedaj se je pa še čulo, da bi se bili naši višji in nižji uradniki — slovenski uradniki v Trstu — potegnili za slovensko šolo svojim otrokom v korist? Človek bi si vsaj mislil, da učen gospodje vedó ceniti materini jezik v narodni šoli.

(Konec prih.)

Afera Spinčičeva. Dunajska „Extrapost“ je poizvedela, da bode državno sodišče dne 13. julija obravnavalo o zadevi Spinčičev, ter da je poslednjemu zagotovljena služba, primerna njegovemu mišljenju in njegovim možnostim.

Celjska „Wachta“ obrača v poslednjem času posebno pozornost svojo primorskim Slovincem in Hrvatom. Proti temu ne bi imeli ugovarjati: stopili smo v areno in ne smemo se čuditi, ako se govori o nas, bodisi dobrohotno, ali v protivnem zmislu. Ali kakor to dela celjski list, ni navadno pri ljudeh, kojim je le količkaj do častniške dostojnosti. V tem listu ne pričakuj argumentov, ampak vrste se psovka za psovko. Istrski siromaki so jej „Essigtschischer“; poslanec Mandić je najhujši provzročevalec nemirov; društvo „Edinost“ je jedino krivo bojev mej Italijani in Slovani; list „Naša Sloga“ je „Mrša Sloga“; g. Mandić je potem panslavist prvega reda; Slovenci Tržaški so ljudje se slabo vestjo itd. itd. Taki so torej „argumenti“ naših nasprotnikov proti naši zahtevi po jezikovni ravnopravnosti: psovke, sumničjenja in denunciacije. Sploh pa opazimo v poslednjem času razne pojave v pokrajinskih nemških listih, iz katerih se da sklepati, da italijanska gospoda ne zaupajo več svojej lastnej moči, ampak da so se zatekli iskat pomoči k onim nemškim srditežem, ki stoje glede pravicoljubja na istej stopinji, kakor naša gospoda. Naši nasprotniki, te in one narodnosti, jeli so sistematično — od dežele do dežele — delati proti nam; zato pa moramo tudi mi odbijati njihove napade solidarno od pokrajine do pokrajine. Omejevanje na zgolj lokalne razmere bilo bi — samoubojstvo.

Ravnopravnost pri drž. železnica. Nedavno temu smo poročali, da je generalni direktor državnih železnic v pogovoru s predsednikom političnega društva „Edinost“ priznal brez ovinkov, da so opravičene zahteve Hrvatov in Slovincov glede na ravnopravnost pri železnica; ter da je obečal zadostiti tem zahtevam, kolikor je le mogoče. Mi seveda ostanemo pri tem, kar smo poročali. Vest naša prešla je tudi v nemške časnike in tako je izvedel o njej tudi poslanec isterski, g. Bartoli. Vest ta mu je menda vzela mirno spanje ter pohitel je — da se nekoliko pomiri — tudi on k gospodu Bilinskemu. O vspehu svoje avdijence poslal je g. Bartoli dopis v „Neue Freie Presse“. Gosp. generalni direktor je baje rekel, da je poslovanje na isterski železnici urejeno tako, da povsem ugaja potrebam slovenskega prebivalstva. Poslej pa da je izjavil najodločneje, da nikakor ne nameruje — tirati politiko. V tem trenutku ne vemo seveda, jeli poročilo imenovanega poslanca povsem pristno, pripomnimo pa, da smo tudi mi proti temu, da bi se na železnica tirala politika, kar se je pa sedaj dogajalo čestokrat ugledu našega jezika na škodo; ampak poslovanje bodi tako, da bode odgovarjalo potrebam prebivalstva — in prva potreba je, da uradniki razumejo ljudstvo — ter koristim železnice same. Najmanj pa je namen državnej železnici, da bi vzdrževala fikcijo o italijanskem značaju dežele istrske. To bi pa res bila politika!

Svetilnica-limanica. Vsakokrat, ko se bližajo volitve, spomnijo se tržaška gospoda naših okoličanov, da jim nastavijo kako — limanico. Za Lonjerce izumila je municipalna delegacija zopet to pot limanico v obliki — jedne ulične svetilnice. Mi smatramo vrle Lonjerce za prepametne tiče, da bi mogli sesti na takovo limanico.

Iz nadžupanije Pomjanske se nam piše: Nekdo, ki ima sedaj pri nas veliko besedo, izrazil se je nedavno: „Mi voglio rangiare quei pretazzi!“ Mi nismo hoteli verjeti temu, a sedaj mislimo drugače.

Mi ne zavidamo možu slave, ki ga je doletela. A veljave svoje naj ne utemeljuje s tem, da se protivi naši duhovščini.

V Grižinjani je baje govoril isti mož kmetom:

„Vaši duhovniki so krivi proroki. Če bote njih poslušali, bo velika škoda.“ Nadalje se je nepriстойno izrazil o pokoj-

kojnem škofu Dobrili, češ, da je bil n ajvečje zlo za Istro. Rekel je, da duhovniki delajo le na to, da bi prišli pod Rusijo, da bi se tam ženili. (Radi bi poznali tistega norca, ki veruje taki bedastosti. Op. ured.) Nadalje: da slovenski stranki ni naklonjen sam presvetli cesar! (Še večja bedastost! Op. ur.) Potem: Kaj vam je dal in da tisti Spinčič, katerega so dali iz službe, kaj Laginja, ki je revež! (Po takem so le bogatini pošteni. Lepi nazori to! Op. ur.)

Vso to so objavili občinarji dne 9. maja vis. c. kr. namestništvu, kamor so se uležile še druge pritožbe.

Prav ima ljudstvo! Kam pridemo? Hočemo videti, kako ukrene c. kr. vlada, kajti priče hočejo s prisego potrditi resnico, kakor so sporočile vis. c. kr. namestništvu z lastnoročnimi podpisi. Še to je manjkalo v nesrečnem Pomjanu. Kdo se bo čudil raznim tožbam?!

Občinar.

Iz Kazelj se nam piše: Dne 24. t. m. razglasila se je v naši občini vesela vest, da nas počasti se svojim pohodom velepoštovani g. okrajni glavar Sežanski v zadevi novega šolskega poslopja. Kajti vsakdo sprevidi, da sedanje poslopje nikakor ne odgovarja potrebam šole že zato, ker je tik pokopališča.

Gospoda glavarja smo sprejeli prav slovesno. Domači mladeniči so postavili lep slavalok, a trudili so se tudi drugi, da sprejememo dostojno odličnega gosta.

Na dan svečanosti bil je ves trg pred cerkvijo okrašen zastavami. Gospoda glavarja v sprejeli smo pokanjem topičev. Ko se je voz vstavil pod slavalokom, pozdravil je občesposlovanega g. okrajnega glavarja naš priljubljeni dušni pastir; občinstvo pa se je pridružilo gosp. govorniku glasnimi vskliki. G. glavar se je zahvalil prisrčno na lepem sprejemu ter se nekoliko pogovoril z občinskimi zastopom. Potem si je ogledal naš prijazni kraj, cerkev, prostor za zidanje novega šolskega poslopja ter tudi stan gospoda duhovnika. Le prehitro se je ločil ljubeznjivi gospod od nas; mej nami pa je zapustil preprijeten vtis.

Iz Opa se nam piše: Lepi maj je vzel svoje slovo od nas s prelepo slovesnostjo v hiši božji. Letos smo imeli izvanredno lepe šmarnice. Pri slepem oltarju Marijinem nam so se vzbujali čuti nadzemske radosti. Zale ovetice so blažile oko, lepo petje z orgljami uho, krasni govori pa srce; tako da je duša napolnena bila rajskim veseljem. — Kaj je ves poavetni hrup in vriš? Prazen nič. Saj je pa tudi Slovenec na svojem mestu za vse, kar zamore edino osrediti na tej škorji zemlje, da ne obupa v boju proti zlobnosti materijalnega sveta. Ako ga sila tare, pa se uteši v verskem čutu. Dokler ta rod tako napreduje, mu je gotov njega obstoj. Narava pa tudi sama nas opominja, da moramo skupno delovati vsak na svojem mestu. Ovetice se pomenkujejo nagibajoč svoje zale glavičice v ljubezni ena k drugi, vse so si prave sestrice po vsej širnej planjavi. V gozdu podpirajo drevesa eno drugo: lepa slika bratovske ljubezni. In če prihrume viharji, se naslanjajo jedno na drugo. Glej Slovenec, kakšen moraš biti, da te viharja sila ne uniči. In nadkom se vedno kopičijo hudourni oblaki, ki prete pokončati še ono malo trdo pridobljenih pravic? Zatoraj, ogibaj se bratkega razpora; blaži si srce s krepostmi, ne daj se sobičnosti v kremplje! Skrbi za svoj zarod tako, kakor so mala drevesca v gozdu pod varstvom svojih košatih starih obvarovana pekočega solca in razdirajočih viharjev.

V nekem evangeliju je brati, da trije so, ki vladajo na nebu in trije, ki vladajo na zemlji. — Jaz pa tudi rečem, da trije so, ki vladajo v fari; namreč: cerkev, šola in domača hiša, in vsi ti trije morajo biti eden. Zatoraj ne poslušajte onih, ki bi radi to vez razdrli, ter pogubili eno ali drugo! Kdor pa vas hujska proti tem trem, ta gotovo ni naš pravi prijatelj, naj prodaja svoj gnjev še pod tako vablivo firmo.

To si zapomnite vi vsi, pošteni osapeki farani! Na evidenje v prihodnjem maju! Rodoljub.

Četrta skupščina „Zaveze slovenskih učiteljskih društev“ vrši se te binkošne praznike v Kranju. Danes je „Slavostna beseda“ v proslavo tristoletnice rojstva J. A. Komenskega; v nedeljo je zborovanje, v ponedeljek pa izlet na Bled. Posvetovanjam vzgojiteljev naše mladine, našega naraščaja, naše bodočnosti, voščimo najlepši uspehi.

Tržaška družba „Tramvaj“ imela je dne 28. p. m. svoj občni zbor. Dohodkov je imela družba v Trstu 282.948 gld. 8 kr., nje podružnica v Lvovu pa 123.418 gld. 12 kr. Čistega dobička je 80.264 gld. 40 kr. Od te svote prepisalo se je 3750 gld. rezervnemu fondu, 75.000 pa se razdeli kot dividenda po 5 gld na delnico. 1514 gld. 50 kr. prepisalo se je na novi račun.

Cepljenje kôz. Z ozirom na vest v poslednji naši številki o cepljenji kôz, nam je naznaniti, da se je program spremenil tako, da se cepljenje prične še le 4. in ne 1. junija. Nekatere druge spremembe izve občinstvo iz plakatov ob vogalih mesta. Omeniti pa moramo, da se bode cepilo tudi v polyabulanci od 5—6 ure popoldne.

Sokolske slavnosti v Lvovu. Poljski klub je odposlal zopet deputacijo k grofu Taaffeju, da izposluje za goste znižanje voznine na državnih železnicah. Grof Taaffe je odgovoril, da se ne more privoliti v znižanje, ker so finančni vspehi državnih železnic slabi. Odslej se ne zniža nikomur več. „Obžalovaje“, da je to zadelo uprav česke in poljske Sokole, je protestoval proti podtikanju, kakor da ima ta naredba kakov politisk pomen.

Grozna katastrofa prigodila se je v srebrnem rudokopu Pribramu s tem, da je v rovih nastal ogenj. Do sedaj so privlekli na vrh 183 mrtvih, 169 delavcev pa pogrešajo še. Poljedeljski minister grof Falkenhayn ter cesarski namestnik Česki podala sta se na lice mesta.

Božjast je baje ozdravljiva. Iz Pariza poročajo vsaj, da je Pasteur izumil sredstvo proti grozni bolezni tej.

Zahvala.

Podpisani odbor se zahvaljuje najiskreneje v ime učeče se mladine gospodu Franu Kalistru, veleposestniku v Trstu, na velikodušnem daru 50 gl. Bog plati stoterokrati!

V TRSTU 1. maja 1892.

Odbor „Dijaške kuhinje“.

Častiti rodbini

Lokarjevi

zreka povodom velike izgube, ki je zadela njo samo, zajedno pa tudi narodna podjetja in mnogobrojne ubožce Ajdovskega okraja, svoje iskreno sožalje

Anton Bonne
v Trstu.

Domači oglasi.

Društvena krčma

Rojanskega posojilnega in konsumnega društva, poprej Pertotova, priporočajo se najtopleje slavnemu občinstvu. Točijo se vedno izborna domača okoličanska vina. Cl.

Gostilna „Štoka“, staroznana pod imenom „Belladonna“, poleg kavarne „Fabris“, priporočajo se Slovincem v mestu in na deželi. Točijo se izborna vina, istotako je kuhinja izvrstna. Cl.

B. Modic in Grebenc, na voglu Via in Via Nuova, opozarjata zasebnike, krčmarje in č. duhovščino na svojo zalogo porcelanskega, steklenega, lončenega in železnega blaga, podobnih kipov v okrašenju grobnih spomenikov. Cl.

Martin Krže, Piazza S. Giovanni, št. 1. trgovina z mnogovrstnim lesnim, železnim in lončnim kuhinjskim orodjem, pletenino itd. itd. Cl.

Andrej Kalan, čevljar v ulici Caserma, priporočajo se najtopleje slovenskemu občinstvu. — Najelegantnejše ter solidno delo in točna postrežba. Cl.

Gostilna „Alla Croce di Malta“
Via Valdivino št. 19 (poleg Piazza della Zonta)
priporoča se najtopleje tržaškim Slovincem in na
deželi. Toči izvrstna vina in prirejuje jako okusna
jedila. Za obilni obisk prositi gostilničar Covacich.

Ivan Prelog priporoča svoji trgovini
v Via del Bosco št. 2
(uhod na trgu stare mitnice, Piazza Barriera
vecchia) in v ulici Molin a vento št. 3. Prodaja
različno mešano blago, moko, kavo, riž in razne
vrste domače in vnanje pridelke. C.

Gostilna „Alla Vittoria“
Petra Muscheka, v ulici Sorgente (blizu tehtnice
Rosada) toči izvrstna vina in prirejuje jako okusna
jedila. Prenosičiča neverjetno v ceno. Cl.

Tiskarna „Dolenc“ (narodni zavod
v Trstu), Piazza
della Caserma št. 2, izvršuje vsakovrstna tiskarska
dela po ugodnih cenah. Imamo na prodaj knjigo
„Kmetijsko berilo“ za nadaljevalne tečaje in go-
spodarjem v pouk. Mehko vezana stane 45 kr.,
trdo vezana 65 s poštnino vred. Cl.

Anton Krajcar, Piazza Barriera vec-
chia, pekarija in tr-
govina z različnimi jestvinami: moko, rižem,
oljem, kavo itd. Priporoča se najudaneje slavnemu
občinstvu. Cl.

Anton Počkaj, na voglu ulice Ghaga
in Cecilia, toči izvrstno
domače žganje; v tabakarni svoji — ista hiša —
pa prodaja vse navadno potrebne nemško-slovenske
poštne tiskarice. Cl.

Ivan Umek, čevljarški mojster, Via Ro-
magna št. 6, priporoča se
slavnemu občinstvu v vsa v njega stroko s ada-
joča dela. — Solidno delo, — hitra postrežba —
nizke cene. 60—84

Vekoslav Moder, pekov-
ski
mojster „Piazza Caserma“, se priporoča
slav. občinstvu. — Prodaja vseh vrst kruha,
sladčic, čokolade, vseh vrst moke itd. po
najnižjih cenah. Cl.

Josip Kocjančič, Via Barriera vec-
chia št. 19,
trgovina z mešanim blagom, moko, kavo, rižem in
raznovrstnimi domačimi in vnanjimi pridelki. Cl.

Anton Lampe, naslednik Jakob Hoče-
varja, Via Barriera
vecchia št. 17 pekovski mojster, priporoča kruh
vseh vrst, moko, riž, sočivje, fino moravsko maslo
itd. Cl.

**Kavarni „Commercio“ in „Te-
desco“** v ulici „Caserma“, glavni shaja-
lišči tržaških Slovincov vseh stanov.
Na razpolago časopisi v raznih slovanskih jezikih.
Dobra postrežba. — Za obilni obisk se priporoča
Anton Šorli, kavarnar. Cl.

Mlekarna Frana Gržine iz št.
Petra
na Notranjem (Via Campanile v hiši Jakoba
Brunnerja št. 3 (Piazza Ponterosso). Po dvakrat
na dan frišno oprano mleko po 12 kr. liter ne-
posredno iz št. Petra, sveža (frišna) smetana. Na
zahtevanje posneto mleko po 4 kr. liter, toda
le v množini najmanj 25 litrov. Cl.

U. Mrevlja, Via Belvedere
št. 19.
Priporoča slav. občinstvu vsake vrste
moke, otrobov, turšice, ovas in raznega
kruha po najnižjih cenah. Cl.

Anton Vrabec, trgovina z steklevino
lončenino in lesenino
itd. v ulici Via Canale (prva prodajalnica poleg
„Ponte rosso“) se priporoča tržaškim in vnanjim
Slovincem. Cl.

Franjo Delak Piazzetta Cordarioli št.
3 blizu novega trga, pro-
daja izvrstne jestvine: kavo, sladkor, riž, olje,
čokolado, kakao — po najnižjih cenah.

Ivan Kanobel, nasproti velike vojaš-
nice, priporoča svojo
zalogo z mnogovrstnim jedilnim in drugim blagom;
razpošilja tudi na debelo v množinah od 5 kil.
naprej po najnižji ceni.

Karol Colja, žganjarja in tobakarna v
ulici Via Arosta, nasproti
hiše Cacia. Prodaja domače kranjske brinovce po
1 gld. 80 kr. boteljko, dalmatinsko tropijnsko
žganje po 1 gld. 10 kr. liter. Cl.

Blažina Tone, lastnik krème k „Ruskim
Toplicam“, Via Giulia
št. 8, uljudno prositi za mnogobrojni obisk svoje
krème, kjer se pije izvrsten istski teran, in se
še boljše skrbi za želodec. 19—25

Anton Ščuka Via Barriera vecchia št. 19
III. nadstropje, izdeluje
moške obleke po najnovejšem kroji. V njega de-
latnici vnaprejemajo se tudi naročila na razno-
vrstno moško in žensko perilo, koje se izdeluje
lično in po najugodnejših cenah. Cl.

Ernest Pegan (naslednik A. Pipana)
na oglu Via Torrente in
Ponte della Fabra, pripo-
roča svojo trgovino z moko in raznimi domačimi
pridelki, zlasti pa svojo bogato zalogo kolonijal-
nega blaga. Cene so neverjetno nizke, postrežba
vestna in nagla. Cl.

Restavrant Šiško prav blizu postaje
Hrpolje-Kozina
ima jako lep razgled v visokosti 380 metrov nad
morjem; oskrbljen je izbornostjo z vsem potrebnim;
na razpolago so krasno opremljene sobe za po-
jetno bivanje; kuhinja in pljače izborne, cene
nizke. 1—26

Gostilna „Al Gallo d'oro“ via
Ghaga
toči izvrstna istrska in furianska vina ter ima
prav dobre kuhinje. Oddaja tudi vina na de-
bela v sodčkih od 28 litrov naprej in sicer fur-
lansko po 28 kr. liter, istrsko po 32 kr. liter. Raz-
pošilja tudi istrsko vino na zunan in sicer loko
stacijon Trst po 23 gld. hektoliter; ne da bi
imel naročevalec kake druge stroške. Vnanjim
gostilničarjem se priporoča za naročila Covacich.
5—21

Josip Urbančič, na vogalu ulice Via
Torrente in Via St.
Francesco priporoča vseh vrst žganja na drobno
in debelo. — Pristna tukajšnja in vnanja vina v
boteljah. — Suho meso, kranjske klobase, sir,
sladčice itd. 21—48

Ivan Valenčič, Via nuova št. 39, pro-
daja vsake vrste ma-
nufakturnega blaga. Blago se dobiva iz prvih
vstrijskih tovarn. Cene nizke. 49—20

Za ženitev!

Ker ne najdem v svojem ozkem krogu
svojim razmeram primerne osebe, iščem si
soprogo tem potem. Ona mora biti priletna
in je lahko tudi udova. Imeti mora dobro
srce, miren temperament, navadno društveno
oliko in nekoliko premoženja. — Moji letni
dohodki so blizu 2000 goldinarjev. — Tajnost
se jamči s častno besedo.

Pisma naj se pošiljajo pod naslovom:
Zagorski 49.
Poste restante. Ljubljana.

Kina-železna esenca

proti boleznim v želodecu in na živcih, kakor tudi
za krepčanje krvi. Steklenica 70 kr. — Marijine
kričistilne kroglice, tudi čistilni lek. Skatljica
20 kr., 6 skatljic 1 gld. Lekarna Franzoni, Via
S. Antonio nuovo 5, poleg cerkve. Zaloga vsa-
koršnih zdravil. 1—8

1892.
VINOGRADCI!

Varujte vaše trte pred „PERONO-
SPORA“ o pravem času
s priznanim sredstvom za sikanje pri visokih in
nizkih trtah. Posoda je vsa iz rudečega bakra.
Delo je točno izvršeno. Jako koristno o rabi teko-
čine. Ne utruja delavca. Rabi se lahko več let
brez da se pokvari.

Bolje so od vseh drugih.
kar jim je pripoznano ne samo z hiljadami svedo-
čeb ampak tudi 350 in več prvih nagrad pri raz-
nih natecanjih. Iznajditelj gosp. Viktor Vermorel
Villafranche na Francoskem je bil odlikovan z ko-
lajno in najvišjem priznanjem. Varovati se
je ponarejenj. — Edini zastopnik za
Avstro-Ogersko:

Henrik Pegan v Trstu,
VIA SANITA št. 17.
Cena prosto carine gl. 22.— Brezplačni zamot.
Franko na postajah in na brod v Trstu.
20—16 PLACA SE NAPRED.

Josip Pizzarello
mehanik v Trstu
Via Fontanone br. 12

popravlja in prodaja stroje za šivanje
vsakršnega zistema, nove in že rabljene,
z garancijo. Instalujejo se električni zvonci.
Popravljajo se velocipedi z pnevmatiško
gumo. 3—104

TRŽASKA HRANILNICA

Sprejemlje denarne vloge v bankovnih od
50 noč. do vsacega zneska vsak
dan v tednu razen praznikov, in to
od 9—12 ure popoldne. Ob nedeljah
pa od 10—12 ure dop. Obresti
na knjižice. 3%
Plačuje vsak dan od 9—12 ure popoldne.
Zneske do 100 gld. precej, zneske
preko 100 do 1000 gld mora se od-
povedati 3 dni, zneske preko 1000
gld. pa 5 dni prej.
Eskomptuje menjice domicillirane na tržaš-
kem trgu po 3%
Posejtuje na državne papirje avstro-ogrske
do 1000 gld. po 5%
višje zneske od 1000 do 5000 gld. v
Večje svote po 4%
Daje denar proti vknjiženju na posestva
v Trstu. Obresti po dogovoru.
TRST, 23. Aprila 1892. 11—24

Kôtranove sladčice

katere izdeluje lekarničar

PRENDINI v Trstu

Telefon št. 334. 35—52

Velika poraba ki je dandanes v navadi
rabiti kôtranove izdelke priprčila me je,
da sem začel sam izdelovati iz pristnega
kôtranovega izvlečka iz Norvedskega
izvrstne sladčice podobne onim, ki dohajajo
iz inozemstva

Te sladčice imajo isto moč kakor kôtra-
nova voda in glavice (Kapsule), lažje se,
proživajo in prebavijo ter se prodajo po
prav nizkej ceni. Da se ogne ponarejanju
na enoj plati vdobljeno ime izdelovalca
Prendinija in na drugi besedo Catrame.
V Trstu se prodajo v lekarnici Prendini
v skatljicah po 40 kr., prodajo se tudi v
vseh večjih lekarnah v drugih deželah.

5 do 10 gold.

gotovega zaslužka na dan brez kapitala
in rizika ponuja neka močna bančna hiša vsa-
kateremu, ki se hoče baviti s prodajo postavno
dovoljenih sredstev in državnih papirjev. Ponudbe
je pošiljati pod „Lose“ na: Annoncen-Expedition
von I. Danneberg, Wien, I., Kumpfgasse. 6—10

Vozni listi in tovarni listi v

Ameriko.

Kraljevski belgijski poštni parobrod
„RED STEARN LINIE“ iz Antverpena
direktno v

New Jork & Philadelphijo

koncesijonovana črta, od c. ... avstrijske
vlade. Na vprašanja odgovarja točno: kon-
cesijonovani zastop 50—21

„Red Star Linie“

na Dunaju, IV Weyringergasse 17
ali pri

Josip-u Strasser-u

Speditionsbureau für die k. u. k. Staatsbahnen
in Innsbruck.

Škropilnice proti peronospori

zistem Candeo, in drugih zistemov imamo
zmiraj v zalogi. Ker pa kaže, da letos se
jih bo mnogo potrebovalo, prosimo uljudno
gospode posestnike, naj blagovolijo se z
naročili hitro oglašiti, da zamoremo o pra-
vem času druge preskrbeti in vsem kupo-
valcem postreči.

Imamo tudi izvrstne žvepljalke, trdne
in lahke, katere le fini prah trosijo, ki se
ves oprime perja, če tudi se naložijo s
žveplom v krepah.

Cene so jim ostale tiste poprejšnjih
let, akoram so ene in druge mnogo zbolj-
šane, t. j.

Candeojeve škropilnice z vso pripravo
10 gold., žvepljalke 5 gold.

Priporočamo se tudi za vsakovrstne
druge stroje, in za vse kar knjim tiče.

Živie in družb. 13—

v Trstu, ulica Zonta 5.

Spomladansko zdravljenje

najboljše je s čajem iz tavčentroz (milešori).
kri čističe in neprekosljivo sredstvo zoper pale-
nje v želodecu, hemoroidalne bolezni itd. — Zavi-
tek s navodom, za 12 dni zdravljenja, stane 50 kr.,
s pošto 6 kr. več. Čuvati se je ponarejenj zdravila.

Dobiva se v odlikovani lekarni 39—100
PRAXMARER „Ai due Mori“ Trst, veliki trg.
Poštne pošiljave izvršujejo se neutezoma.

Tinktura za želodec,

katere prireja G. PICCOLI, lekar

„pri angelju“ v Lju-
bljani, Dunajska cesta
je mehko uplivno,
delovanje prebav-
nih organov ureja-
joče sredstvo.
Krepi želodec,
kakor tudi pospe-
šuje telesno od-
pretje. — Razpošilja

je izdelovatelj v zabojčkih po
12 in več steklenic. Zabojček z 12
stekl. velja gl. 1.80, z 55 stekl. 5 kg.
teže, velja gl. 5.26. Poštno plača
naročnik. Po 15 kr. stekleničica
razprodajajo se v vseh lekarnah v
Trstu, Istri in na Goriškem. 17—25

Vsi stroji za kmetijstvo

vinarstvo in moštarstvo

mlatilnice,
cistilne mline za žito,
izbiralnice,
rezalnice za krmo,
mline za sadje,
tlačilnice za sadje,
tlačilnice za grozdje ni vino,

kakor tudi vsakovrstne druge mašine in razni stroji za kmetijstvo, vinarstvo in sadjarstvo
itd. itd. nove izvrstne konstrukcije razpošilja najceneje

IG. HELLER, DUNAJ

2/2 Praterstrasse 78.

Ilustrovani katalogi in zahvalna pisma v hrvatskem, nemškem, italijanskem in slovenskem
jeziku se pošiljajo na željo sastonj in frankovano.

Stroji se dadó na poskušnjo — jamči se zanje — pogoji so ugodni.
1—20 Cene so se znova znižale!!! 6—20

1891. Zagreb Časni diplom
1891. Temesvár Zlata kolajna

K W I Z D E

Korneuburški prašek za rejo živine

za konje, rogato žival in ovce.

Porablja se že skoro 40 let z najboljšim vspehom v večini hlevov, ko živina rada ne je pri
slabi prebavi, v zboljšanje in pomnoževanje mleka pri kravah; pospešuje vztrajnost živali proti
kužnim vplivom.

II Cena cele skatljice 70 kr., 1/2 skatljice 35 kr.

Paziti je na zgornjo varstveno marko in naj se zahteva izrecno

Kwizde korneuburški prašek za rejo živine.

Pravo se dobiva po lekarnah in drogerijah.

GLAVNA ZALOGA

FRAN IV. KWIZDA

c. in k. avstr. in kr. rum. dvorni založnik, okrožni lekar, Korneuburg pri Dunaju.